

N:o 120.

Af herr **Lindhagen**, *i anledning af de utaf Kungl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof äskade anslag till nya lagberedningen och inrättande af en processkommission.*

Uti statsverkspropositionen har under andra hufvudtiteln föreslagits anslag dels till fortsättande af nya lagberedningens verksamhet och dels till inrättandet af en processkommission. Enligt propositionen skulle nya lagberedningen, då den under loppet af innevarande år avslutar sitt arbete på jordabalken, omedelbart fortsätta med civilrätten och närmast giftermålsbalken. Kommissionen åter skulle ägna ett, såsom det säges, flerårigt arbete på en nydaning af vårt rättegångsväsende.

Samtidigt föreligga yrkanden från många håll på en mer eller mindre omfattande revision af allmänna strafflagen.

Att alla dessa frågor stå för dörren, är obestriddigt. Men fråga är till en början, om man kan rå på dem och smälta alla på en gång. Detta beror åter af, i hvad mån de verkliga fruktbara principerna för allt detta arbete stå så klara för samtiden, att arbetet nu verkligen leder till något gagneligt resultat och ej rinner ut i sanden, såsom skett med så mycket dylikt lagarbete under det gångna århundradet.

Vidare är ordningen för frågorna också en maktpåliggande angelägenhet. Arbetet med strafflagstiftningen, hvarom propositionen ej nämner något, synes tillvidare skola undanskjutas, ehuru det enligt en ganska utbredd uppfattning är till sin natur ännu mer brådskande än rättegångsreformen. Hit hör äfven den oafvisliga angelägenheten att ej äfventyra den framtida fortsättningen af det påbörjade skandinaviska samarbetet på civillagstiftningen.

Vanskligt synes också vara att på en gång skaffa verkligt kompetenta personer till den nya regeringsrätten, förstärkningen af högsta domstolen samt två stora permanenta lagkommissioner.

Allt detta sammanlagdt manar till eftertanke, om icke dessa saker böra mogna något och om det är skäl att i en sådan oklar situation genast sätta i gång en ny dyrbar lagkommission med ovissa arbetsresultat vid sidan af den redan inrättade. Den frågan höres litet hvarstädes äfven bland juridiska kretsar.

Nya lagberedningen kunde ju i stället få påbörja det särdeles omfattande arbetet med rättegångsreformen. Samtidigt kunde ett par mindre beredningar på en eller tre personer vardera ta upp ett arbete på de mest brådskande frågorna, den ena inom strafflagstiftningen och den andra inom giftermålsbalken (mannens målsmanskap, utom äktenskapet födda barns och deras mödrars rättsliga ställning och möjligen äktenskapsskillnad). Äfven andra anordningar äro tänkbara.

I detta ämne återopas, utöfver hvad nu sagts, innehållet i min motion om vidmakthållande af utsikterna för åstadkommande af nya, såvidt ske kan öfverensstämmande civillagar för de nordiska länderna, äfvensom mitt yttrande om saken i remissdebatten.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts, hemställes,

att Riksdagen ville, med beaktande af ofvan återopade synpunkter, bevilja det under andra hufvudtiteln i statsverkspropositionen begärda anslag till nya lagberedningen men afslå anslaget till en särskild processkommission.

Stockholm den 26 januari 1909.

Carl Lindhagen.